

ӘОЖ 372.881.111.1

САНДЫҚ БАЯНДАУДЫ ҚҰРУҒА АРНАЛҒАН ҚҰРАЛДАР МЕН ҚОСЫМШАЛАР

Әбілдаева Динара Бақытжанқызы

d.abildaeva98@mail.ru

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ «Шетел тілі: екі шетел тілі» білім беру бағдарламасының
4 курс студенті, Нұр-Сұлтан, Қазақстан
Ғылыми жетекшісі – А.М. Тулегенова

Тілге, лингвистикалық құрылымға және екінші тілді (L2) меңгеруге байланысты процестерге қызығушылық танытқан адам ретінде мен тіл үйренуді бәріне оңай және ыңғайлы ететін әдістерге назар аударғым келеді. Бұл сандық баяндау (DST) немесе екінші тілді (L2) үйренушілердің аудиториясында қол жетімді, арзан ақпарат құралдары мен бағдарламалық қосымшаларды қамтамасыздандыруды қолдану жағдайында, студенттер өз әңгімелерін жазып, динамикалық презентациялар жасай алады, олар мақсатты түрде шет тілінде өз әңгімелерін өмірге әкеледі.

Сандық әңгімелеу – бұл сандық құралдар арқылы тарихты айту процесі. Сонымен қатар, бұл технологияны сабаққа кіріктірудің ең қарапайым тәсілдерінің бірі болып табылады. Сюжетті әңгімелеу бұрыннан бері сыныптың бір бөлігі болғанмен, сонымен қатар бұл әлеуметтік желілерден бастап кешкі асқа дейін бизнес-презентацияларға дейін күнделікті өмірдің маңызды бөлігі болып қалыптасты. Болашақта табысқа жеткен маман болу үшін студенттер өз идеяларын ұсынуға және өздерін шығармашылықпен айналысуға, өз ойларын жетік білдіруге үйренуі керек. Еуропа мектеп сыныптарында сюжетті әңгімелеу, қосымша практикалық мақсаттардың бірі. Өз тарихын айту арқылы студенттер әңгіме құрылымы мен сипаттама туралы жаңа түсініктерге ие бола отырып, сындарлы оқырман бола алады. Сюжетті құру үшін студенттер ұйымдастырушылық және басқару функцияларын қалыптастыру керек. Әрине, сандық құралдар студенттердің қазір өз әңгімелерін айту жолдарын кеңейтті. Тәрбиешілер кез-келген тақырыпқа қатысты сандық әңгімелерді қолдана алады және мобильді қосымшаларды қолдана отырып, сыныпта «аударып алады». Төменде сандық сюжетті жазу үшін қолдануға болатын сайттар / қосымшалар тізімі берілген.

1. 30hands Learning - фотосуреттерге әңгімелер қосу арқылы оқиғаны құруға арналған ыңғайлы қолдануға арналған iOS қосымшасы. Сондай-ақ, 30 сағат ішінде пайдаланушыларға сюжетті құруға көмектесетін керемет бейне сабақтары бар. Бұл қолданба адамдарға өз тарихын айтуға, тұжырымдаманы түсіндіруге немесе тез әрі оңай видео құруды үйретуге көмектеседі. Бұл сандық баяндау құралы мен әдістері оқушыларға тақырыптық бейнеде не білгендерін анықтауға, тақырыпты тереңірек түсінуге көмектеседі. Оқытушылар мен корпоративті жаттықтырушылар өздерінің ашық сабағы мен сабақ жоспарларын оқушылардың қызығушылығын арттыру үшін қуатты бейнелерге айналдыра алады.

2. Animaker Class - студенттерге анимациялық әңгімелер жасауға арналған білім беру порталы бар тамаша сайт. Бұл қосымшаның миллионнан астам қолданушылар бар және Стэнфорд университеті, Сэмфорд университеті, Канада халықаралық мектебі, Алабама университеті сияқты әлемнің 100 жоғары оқу орны мен мектептері осы қосымшаны практикалық тұрғыда оқушылар мен студенттерді тілге қызығушылығын арттыру мақсатында пайдаланады.

3. BoomWriter - бірлескен процесс арқылы сандық әңгімелер / кітаптар құру мақсатында студенттер үшін фантастикалық қауіпсіз сайт (мұғалімдер аккаунттарды жасайды - студенттердің электронды поштасы қажет емес). Оқиға аяқталғаннан кейін ол интернетте жарияланады, содан кейін нақты кітапқа тапсырыс беруге болады.

4. Buncee - сандық сюжеттерді жасауға арналған әлемдегі жетекші сандық желілердің бірі болып табылады. Ең бастысы, бұл оқытушыларға оқушылардың үлгерімі мен тапсырмаларын бақылауға және бағалауға мүмкіндік беретін білім порталы. Buncee мұғалімдерге, әкімшілерге, ата-аналарға және барлық типтегі оқушыларға қашықтан оқыту мақсаттарына қол жеткізуге мүмкіндік береді. Оқушылармен қызықты іс-әрекеттерді, ресурстарды және тапсырмаларды оңай жасауға және бөлісуге, оқушыларға оқуда шығармашылықпен айналысуға және виртуалды сынып арқылы бүкіл мектеп қауымдастығымен байланыс орнатуға мүмкіндік береді.

5. Comic Life - комикстерді шығаруға арналған ең танымал сандық комикс қосымшасы. Бұл өте қызықты және қолдануға ыңғайлы, бұл оқиғаны жеке комикс жасау арқылы айтуға болады.

6. DigitaFilms - сандық анимациялық сюжетті жасауға арналған жақсы сайт, оны басқалармен бөлісу үшін сайт / блогқа ендірілген.

7. Little Bird Tales - сандық сюжетті суреттердің ең танымал сайттарының бірі, ол студенттерге өз өнерлерін жасауға және өз дауыстарын жазуға мүмкіндік береді. Сондай-ақ, мобильді оқытуға арналған тамаша iOS қосымшасы бар.

8. Plotagon - қазіргі кездегі анықталмаған Xtranormal туралы еске салатын жаңашыл сайт, мұнда пайдаланушы кейіпкерді таңдайды, сценарий тереді, ал қалған бөлігі - Plotagon болып қалады.

9. Story Creator - Аудио мен фотосуреттерді бірге синхрондау арқылы сандық сюжетті құруға арналған менің сүйікті iOS қосымшаларымның бірі. Сондай-ақ, әңгімелеу кезінде мәтінді бөліп көрсетуге мүмкіндік береді.

10. StoryJumper - сюжетті нөлден құру немесе тарих бастаушыларының біреуін таңдау арқылы цифрлық сюжетті құруға арналған керемет сайт. Студент нысандарды, мәтінді қоса алады, тіпті өз өнерін де жүктей алады.

Цифрлық сюжеттер көптеген формаларда болады. Осы формалардың кейбіріне подкасттар жасау, бейнелер шығару, виртуалды турлар жасау және мультимедиялық электрондық кітаптар шығару кіреді. Цифрлық сюжеттік жобалардың ең бастысы - бұл студенттердің жасына, мазмұнына және біліміне байланысты өзгерту енгізу оңай. Сол сияқты, сандық жобаларды көркем және еркін жанрадағы әңгімелерді айтуға болады. Мұнда әр түрлі сынып жағдайында сандық сюжеттерді құруға болатын құралдар бар.

- Кез-келген суретті ойнаңыз: **ChatterPix Kids** - бұл бастауыш сынып оқушылары сөйлейтін суреттерді жасау үшін пайдалана алатын ақысыз бағдарлама. Бағдарламаны пайдалану үшін студенттер оны жай iPad немесе Android құрылғыларында ашып, суретке түсіреді. Суретке түсіргеннен кейін студенттер суреттерге аузын пішінде сурет салып оны ашады. Оқушылар сол пішінді басып тұрып, отыз секундқа дейін сөйлескендерін жазып алады. Содан кейін жазба суретке қосылып, студенттердің iPad немесе Android құрылғыларында бейне ретінде сақталады.

- Дыбыстық слайд-бейне жасаңыз: **Adobe SparkVideo** - мен сізге ұсынатын құрал. **Adobe Spark Video** көмегімен слайд-шоу жасай алатын кез-келген адам видео жасай алады. Оқушылар бейнежазбаларды сурет пен кейбір мәтіндерден тұратын слайдтар жасау арқылы жасайды. Содан кейін олар әр слайд үшін дауыстық жазбаны жазады. **Adobe Spark**

автоматты түрде бейнеге өтулер мен музыканы қолданады. Ең жақсы жағы - **Adobe Spark Video**-да студенттерге авторлық құқыққа негізделген суреттерді табуға көмектесетін суретті іздеу арналған бағдарламасы бар.

- Тақта стиліндегі нұсқаулық бейнені жасаңыз: осы жазда **Flipgrid** бірнеше жаңа мүмкіндіктерді қосты. Сол жаңа мүмкіндіктердің бірі - ақ тақта стиліндегі нұсқаулық бейнені жасау мүмкіндігі. Сіз бұл мүмкіндікті **Flipgrid**-тің әдеттегі мүмкіндіктерімен қатар, ақ тақтада жазылған нұсқаулар, стикерлер және сіздің бетіңіз бен дауысыңызбен бейнені оңай жасау үшін қолдана аласыз.

- Қысқа деректі бейнебаян жасаңыз: деректі бейнелер жасау туралы сөз болғанда, мен әдетте **iMovie** немесе **WeVideo** қолдануды ұсынамын. **iMovie** -ді сіз Mac (Macbook) немесе iPad-та ақысыз жүктей аласыз. **WeVideo** Android браузеріне негізделген, оны Chromebook қолданушылары мен Windows пайдаланушылары үшін жақсы таңдау деп есептеуге болады. Екі қызмет студенттерге қысқа деректі бейнебаяндар жасау үшін қажет барлық құралдарды ұсынады.

Виртуалды саяхатты көбінесе география және тарих сабақтарымен байланыстырады, бірақ виртуалды турларды құруда қолданылатын көптеген ұғымдар ғылым мен әдебиет сабақтарында қолданылса, өте жоғарғы көрсеткішті көрсетер еді. Әрі сабақтың студенттерге қызықты болуын қамтамасыз ете алады. Мысалы, студенттер өздері оқыған кітаптар негізінде виртуалды шындық турларын **Google Earth** қосымшасы арқылы жасай алады.

Google VR Tour Creator -да студенттерге веб-шолғышта немесе виртуалды шындық гарнитурасынан көруге болатын виртуалды шындық турларын құрудың жақсы әдісін ұсынады. Турлар көше көрінісі бейнелері бар бірнеше бөлімдерді байланыстыру және ұйымдастыру арқылы жасалады. Студенттер тuroператорлар жасаған турларға өздерінің суреттері мен жеке әңгімелерін қоса алады.

Metaverse Studio - бұл сіздің кеңейтілген шынайылық тәжірибеңізді құру құралы. **Metaverse Studio**-ны мұғалімдер мен студенттер «ақырғы ойындар», сандық қоқыс іздеушілері және экскурсиялар сияқты жұмыс істейтін кеңейтілген шынайылық тәжірибелерін құру үшін қолданды.

Подкасттар бұрынғысынша танымал. Бүгінгі таңда подкаст жасау бұрынғыдан да оңай. **Podcasting** студенттерге тақырып бойынша өз ойларын білдіруге, сұхбат жазуға немесе өздері жазған әңгімелерін оқып отыруға жақсы әдіс бола алады. **Anchor** - бұл веб-шолғышта подкасттарды жазып, өңдеуге мүмкіндік беретін ақысыз қызмет. **Anchor** сіздің подкастыңызды **Google Podcasts** және **Spotify** қосымшасы он негізгі тыңдау платформаларына таратады. Сіз өзіңіздің подкасты тарату үшін Anchor тыс аудионы жүктей аласыз.

Synth - бұл 256 секундқа дейін қысқа подкаст эпизодтарын жазуға болатын ақысыз қызмет. Эпизодты жазған кезде, сіз оны басқалардың тыңдап, жауаптарын жазуы үшін көпшілікке жариялайсыз. Синхрондау сіздің айтылған сөздеріңізді автоматты түрде транскрипциялайды және жазба айналған кезде транскрипцияны көрсетеді.

Электрондық кітап жасау студенттерге мәтінді, суреттерді, фотосуреттерді, аудио және бейнелерді біріктіріп, оқығаны айтуға немесе анықтамалық қор құруға жақсы әдіс бола алады. **Book Creator** - мультимедиялық электрондық кітаптар жасаудың танымал құралы. Оны веб-шолғышта тегін пайдалануға болады немесе сіз оны пайдалану үшін iPad қосымшасынан сатып ала аласыз. Оқушылар өз парақтарына суреттер және бейнелер қоса алады. Сызу құралдары қызметке алынған. Оқушылар өз дауыстарын электронды кітаптарына қоса алады. Жаңа оқу жылына **Book Creator** автоматты түрде сурет салу функциясын қосты, ол парақтарға суреттер салуды ұсынады.

WriteReader - бастауыш сынып оқушыларына арналған менің сүйікті жазу құралдарымның бірі. **WriteReader** - бұл студенттер мультимедиялық электрондық кітаптар жасау үшін пайдалана алатын ақысыз қызмет ететін желі. Студенттер суреттердің үлкен галереясынан суреттерді, соның ішінде **Sesame street** суреттерін таңдап, кітаптарындағы

парақтарға орналастыра алады. Тікелей әр суреттің астына студенттердің жазуына және оқытушыларға түзетулер енгізуге мүмкіндік бар.

Сонымен, сандық баяндаудың (DST) мәдени аспектілері студенттен өте алыс, шынымен тілді жетік білетін адам әлемге жаңа өзгерістер әкелуі мүмкін. Егер студент тілді қолданатын болса, олардың сөздері бәсекеге қабілетті жаһандық нарықта сәттілікке жетелейтін етіп сандық түрде өмірге келтірілуі мүмкін. Бүкіл процесс кез-келген ортаға ауысатын мұқият ойлау дағдыларын қалыптастырады. Студенттердің бағалары басқа пәндер бойынша шет тілін бір уақытта оқумен қатар жоғарылайтындығын көрсететін көптеген зерттеулер бар. Студенттерді екінші шет тіліндегі дағдыларын дауыстап оқып және бірлесіп пайдалануға белсенді түрде ынталандыру арқылы тілдерді стратегиялық және тиімді зерттеу үшін ең маңызды әдіс болып табылады. Сандық баяндау осы дағдылардың бәрін дамытады, сондықтан кез-келген шет тілінің оқытушыларының арсеналында жиі қолданылатын тактика болуы керек.

Кез-келген тілді үйрену қиын. Бұл адалдықты және табандылықты қажет етеді. Екінші шет тілінің тапсырмасына ешқандай нақты жауап жоқ, бірақ оқу жоспарларын күнделікті өмірден, әсіресе сыртқы түрлерден асып түсетін әдістерді қосуды жоспарлау арқылы студенттерге өмір бойы алып жүруге болатын ең пайдалы тілдік жетістіктер әкеледі. Цифрлық баяндаудың теңшелетін сипаты оқушыға олардың жеткізген нәтижелеріне жауап береді, осылайша процесті одан да мағыналы болады. Сынып бөлмелері толып жатқандықтан, оқытушылар сыныптағы барлық оқушыларды қабылдауға келгенде қораптың сыртында ойланулары керек. Студенттердің тілін үйрету үшін сандық баяндау сияқты тактиканы пайдалану ұрпақтан-ұрпаққа жалғасып келе жатқан шешімі. Тілдер үлкен сұранысқа ие, сондықтан студенттерге дағдылар жиынтығы мен сызбаларын беріп, олардың мүмкіндігінше көп нәрсені үйренуге талпындырып, үйренушіге өмір бойы пайдасын тигізеді.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Aminafshar, Maryam, and Ahmad Mojavezi. "The Effect of Aural and Visual Storytelling on Vocabulary Retention of Iranian EFL Learners." *English Language Teaching*, vol. 10, no. 4, 2017- p. 92., doi:10.5539/elt.v10n4p92.
2. Ribeiro, S. Digital Storytelling: An Integrated Approach to Language Learning for the 21st Century Student. *Teaching English with Technology* 2:39–53, 2/2015.
3. Uchiyama, Takumi. "Reading versus Telling of Stories in the Development of English Vocabulary and Comprehension in Young Second Language Learners." *Reading Improvement, Project Innovation, Inc.*
4. "What is Digital Storytelling?" By Jessica Bubenheim, on 12 December 2018 <https://www.cyberclick.es/numericalblogen/what-is-digital-storytelling>
5. "18 Free Digital Storytelling Tools For Teachers And Students". By Christopher Pappas February 28, 2013 <https://elearningindustry.com/18-free-digital-storytelling-tools-for-teachers-and-students>